

**«Микроиктисодиёт» фанининг
2018/2019 ўқув йили учун мўлжалланган
СИЛЛАБУСИ**

Фаннинг қисқача тавсифи			
ОТМнинг номи ва жойлашган манзили:	Гулистон давлат университети		Гулистон шаҳри, 4 микрорайон
Кафедра:	Иқтисодиёт		“Ижтимоий-иқтисодий” факультети
Таълим соҳаси ва йўналиши:	230000– Бизнес ва бошқарув	5230100–Иқтисодиёт	
Фанни (курсни) олиб борадиган ўқитувчи тўғрисида маълумот:	Рахматов Комолиддин Уралович	e-mail:	Kamol81@mail.ru
Дарс вақти ва жойи:	Ижтимоий-иқтисодий факультети биноси	Курснинг давомийлиги:	02.09.2018-06.02.2019
Индивидуал график асосида ишлаш вақти:	Пайшанба куни 13.00 дан 15.00 гача		
Фанга ажратилган Соатлар	Аудитория соатлари		Мустақил таълим:
	Маъруза:	36	Амалиёт 36
Фаннинг бошқа фанлар билан боғлиқлиги :	“ Микроиктисодиёт ” фани тармоқ ва соҳа фани бўлиб ўқитилади. Режалаштирилган гуманитар ва ижтимоий (иқтисодий назария, иқтисодий таълимотлар тарихи), математик ва табиий-илмий (иқтисодий-математик усуллар ва моделлар, иқтисодий география ва экология), умумқасбий (микроиктисодиёт, статистика, макроиктисодиёт, минтақа иқтисодиёти, маркетинг) фанларидан етарлича билим ва кўникмаларга эга бўлишлик талаб этилади		
Фаннинг мазмуни			
Фаннинг долзарблиги ва қисқача мазмуни:	<p>Фанни ўқитишдан мақсад – 5230100-иқтисодиёт таълим йўналишида таҳсил олаётган талабаларга уй хўжаликлари, кичик корхоналар ва фирмаларга оид назарий ва амалий билимларни бериш, уз йўналишига мос тасавур ва кўникмаларни ривожлантиришдир.</p> <p>Бу борада, бўлажак иқтисодчиларга жаҳон мамлакатларининг иқтисодий ривожланиш хусусиятлари, иқтисодиётида содир бўлаётган тузилмавий ўзгаришлар ва мамлакатларнинг бир бири билан олиб бораётган иқтисодий муносабатларни талабаларга ўргатишдир.</p> <p>Фаннинг вазифаси - талабаларга Микроиктисодиётнинг назарий асослари ва тамойилларини ривожлантиришни ўзига хос жиҳатларини тушунишига, ёрдам бериш ва шунингдек мамлакат иқтисодиётининг самарали ривожланиш йўлларининг назарий ва амалий тамонларини урганишдан иборат.</p> <p>«Микроиктисодиёт» укув фанини узлаштириш жараёнида амалга ошириладиган масалалар доирасида бакалавр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - талаба мамлакат хўжалигини тавсифловчи иқтисодий, ижтимоий ва ташкилий кўрсаткичларни таҳлил қилиш ва умумлаштириш хусусиятларини; маълумотлар йиғишни ташкиллаштириш ва уларнинг аниқлиги ва сифатини баҳолаш, кузатишлар натижасида олинган маълумотларни тизимлаш ва қайта ишлашни; маълумотларни қайта ишлаш натижаларини умумлаштириш ва таҳлил қилишни, ижтимоий-иқтисодий ва ишлаб чиқариш жараёнларини моделлаштириш ва дастурлашни <i>билиши</i>; - талаба Микроиктисодиётнинг замонавий тамойиллари, назарий асосларини ҳаётга тадбиқ этиш; чет мамлакатларнинг асосий иқтисодий кўрсаткичларини тадқиқ қила олиш; ташқи савдо шартномаларини тузиш, техника ва технологиялар айирбошлаш бўйича битимлар имзолаш; халқаро иқтисодий муносабатлар соҳасида ҳамкорликнинг энг рационал услуб ва кўринишларини аниқлай олиш; иқтисодий ўсиш ва ривожланишнинг асосий кўрсаткичларини ҳисоблаш ва таҳлил қилиш юзасидан <i>кўникмаларга эга бўлиши лозим</i>. - талаба мамлакат иқтисодиётининг моҳияти ва иқтисодиётимизнинг ривожланиши тамойиллари; халқаро иқтисодий муносабатларнинг замонавий тамойиллари ва хусусиятлари; бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари; иқтисодий тизимлар турлари ва моделлари; мамлакат хўжалигининг глобал муаммолари; иқтисодиётимизнинг тармоқ тузилмаси; халқаро иқтисодий интеграция; кўшма корхоналарни ташкил этиш ва бошқариш <i>малакаларига эга бўлиши керак</i>. 		
Талабалар учун талаблар	<ul style="list-style-type: none"> - ўқитувчига ва гуруҳдошларга нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлиш; - университет ички тартиб - интизом қоидаларига риоя қилиш; - уяли телефонни дарс давомида ўчириш; - берилган уй вазифаси ва мустақил иш топшириқларини ўз вақтида ва сифатли бажариш; - кўчирмачилик (плагиат) қатъиян ман этилади; - дарсларга қатнашиш мажбурий ҳисобланади, дарс қолдирилган ҳолатда қолдирилган дарслар 		

	қайта ўзлаштирилиши шарт; - дарсларга олдиндан тайёрланиб келиш ва фаол иштирок этиш; - талаба ўқитувчидан сўнг, дарс хонасига - машғулотга киритилмайди; - талаба рейтинг баллидан норози бўлса эълон қилинган вақтдан бошлаб 1 кун мобайнида апелляция комиссиясига мурожат қилиши мумкин
Электрон почта орқали муносабатлар тартиби	Профессор-ўқитувчи ва талаба ўртасидаги алоқа электрон почта орқали ҳам амалга оширилиши мумкин, телефон орқали баҳо масаласи муҳокама қилинмайди, баҳолаш фақатгина университет ҳудудида, ажратилган хоналарда ва дарс давомида амалга оширилади. Электрон почтани очиш вақти соат 16.00 дан 18.00 гача

Фандан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатларнинг тақсимооти

Т/р	Фаннинг бўлими ва мавзуси, маъруза мазмуни	Соатлар			
		Жами	Маъруза	Амалий машғулот	ТМИ
1.	уни, мақсади ва вазифалари	6	2	2	2
2.	Иқтисодий базис тушунчалар	6	2	2	2
3.	Талаб ва таклиф таҳлили асослари	8	2	4	2
4.	Бозор мувозанати, максимал ва минимал нархлар	8	2	2	4
5.	Талаб ва таклиф эластиклиги	8	2	4	2
6.	Истеъмолчи танлови назарияси	8	2	4	2
7.	Даромад самараси ва алмаштириш самараси	8	2	2	4
8.	Бозор ва таваккалчилик	8	2	4	2
9.	Фирма ва уларнинг ташкилий-иқтисодий асослари	6	2	2	2
	ОН				
10.	Ишлаб чиқариш назарияси	8	2	2	4
11.	Ишлаб чиқариш харажатлари	12	2	4	6
12.	Мукамал рақобатлашган бозорда, қисқа муддатли ораликда фирма фойдасини максималлаштириш ва унинг таклифи	10	2	4	4
13.	Рақобатлашувчи фирма ва тармоқнинг узок муддатли ораликдаги мувозанати ва тармоқнинг таклифи	10	2	4	4
14.	Рақобат ва яккахоқимлик	10	2	4	4
15.	Бозор ҳокимияти шароитида нарх белгилаш тамойиллари	8	2	2	4
16.	Меҳнат бозори ва корхоналарда меҳнат ресурсларидан фойдаланиш	10	2	4	4
17.	Капитал қўйилмалар ва капитал бозори	8	2	2	4
18.	Корхоналар фаолиятини давлат томонидан тартибга солиш	6	2	2	2
	ОН				
	ЯН				
	Жами	150	36	54	60

Мавзулар ва қўриладиган асосий масалалар

№	Ишчи ўқув дастурининг мустақил таълимга оид бўлим ва мавзулари	Мустақил таълимга оид топшириқ ва тавсиялар	Бажариш муддати	Ҳажм (соат)
1.	Мамлакатни модернизациялаш шароитида корхона фойдаси ва уни максималлаштириш йўллари.	Талабалар ушбу мустақил ишни бажаришда кейинги йилларда жаҳон иқтисодиётида кузатилаётган ўзгаришлар ва турли салбий тенденциялар, жаҳон молиявий-иқтисодий инкирозининг Ўзбекистон иқтисодиётига таъсири, унинг бартараф этиш йўллари ва воситалари тўғрисида фикрларни баён этиш зарур.	1-хафта	4
2.	Талаб ва таклиф қонунига кўра нарх белгилаш усуллари	Талабалар танланган мавзу юзасидан таклиф этилган Интернет сайтларидан зарур маълумотларни йиғишлари, уларни таҳлил қилишлари, тўпланган материаллар асосида «Повер Пойнт» дастурида тақдимот тайёрлашлари керак. Бунда талабаларнинг	2-хафта	4

		Ўзларининг мустақил, ижодий фикрлари баён этилиши лозим.		
3.	Талаб ва таклиф эластиклигига кўра солиқ юкини ҳисоблаш.	Талабалар мамлакатимиз тараққиётини янги босқичга кўратишда инвестицияларнинг роли ва аҳамияти, иқтисодиётда амалга оширилаётган фаол инвестиция сиёсати ва 2017-2021 йилларга мўлжалланган инвестиция сиёсатининг прогнози ҳақида берадиган маълумоти.	3-хафта	4
4.	Истеъмолчининг бозордаги хатти-ҳаракати ва унинг танлов назарияси.	Талабалар умумий овқатланиш, савдо ҳамда транспорт хизматларининг ривожланиш ҳолатларини ёритиб берилади. Инфратузилма тармоқларининг, айниқса ижтимоий инфратузилма тармоқларидан маданий-маиший хизмат кўрсатиш бўғинларини ривожлантириш қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини янада яхшиланишига олиб келишини кўрсатади.	4-хафта	4
5.	Ишлаб чиқариш ҳаражатларини минималлаштириш шартлари ва корхонанинг зарарсиз ишлаш нуқтасини ҳисоблаш йўллари.	Талабалар солиқ тизими, солиқ юки, уни ўзгариш тенденциялари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни рағбатлантиришда солиқ тизимининг роли тўғрисидаги маълумоти.	5-хафта	6
6.	Рақобатлашган бозорда, киска муддатли ораликда фирма фойдасини максималлаштириш ва унинг таклифи.	Талабалар банклар капиталлашуви даражасининг ошиши, унинг барқарорлиги ва ликвидлигини мустаҳкамлаш, аҳоли маблағларини тижорат банклари омонатларига жалб этиш ишларининг самарадорлигини кўрсатиши керак.	6-хафта	4
7	Рақобатлашмаган бозор шароитида монопол нарх белгилаш ва бозор ҳокимияти.	Талабалар мамлакатимиз иқтисодиётида ижтимоий соҳани ривожлантириш борасидаги қилинган ислохотлар, аҳоли даромадлари ва турмуш даражасини ошириш бўйича амалга оширилган чора-тадбирлар тўғрисида маълумот бериши керак.	7-хафта	4
8	Меҳнат бозори ва корхоналарда меҳнат ресурсларидан фойдаланиш.	Талабалар юрт ободлиги ва халқ фаровонлигининг асоси қишлоқ тараққиётида, қишлоқларимизнинг шаҳар билан бўйлашуви, намунавий лойиҳалар асосида хусусий уй-жойларни куриб фойдаланишга топширилиши тўғрисида маълумот бериш.	8-хафта	6
9	Капитал қўйилмалар ва капитал бозори.	Талабалар изчил ва юқори иқтисодий ўсиш суръатларини таъминлаш, Микроиқтисодий барқарорликни янада мустаҳкамлаш, иқтисодиёт рақобардошлигининг моҳияти, омиллари, барқарор иқтисодий ривожланишни таъминлашдаги ролини ёритиб бериши зарур.	9-хафта	4
10	Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш	Талабаларга кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг иқтисодиётда туган ўрни ва унинг давлат томонидан қўллаб-қуватланиши, аҳоли бандлигини таъминлаш ва касб-хунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш қўламини кенгайтиришда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва ривожлантириш истиқболлари ўз аксини топади.	10-хафта	4
11	Ишлаб чиқариш жараёнига янги, самарали технологияларни татбиқ этиш зарурати ва истиқболлари.	Талабалар таълим тизимини мустаҳкамлашга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий базани такомиллаштириш бўйича амалга оширилган ишлар, педагогик кадрлар салоҳияти ва малакасини ошириш соҳасидаги ишлар, таълим тизимининг моддий-техника базасини янгилаш, таълим мазмуни ва сифатини янада	11-хафта	6

		такомиллаштириш, таълим соҳасини ривожлантириш бўйича хорижий тажрибалардан фойдаланган ҳолда ижодий иш тайёрлашлари керак.		
12	Янги иш ўринларини ташкил этиш орқали аҳоли бандлигини таъминлашнинг устивор йўналишлари	Талабалар аҳолининг иш билан бандлигини таъминлаш борасидаги ижобий ўзгаришлар, иш билан таъминлашга муҳтож бўлган аҳолига кўрсатилаётган хизматлар, иш ўринларини ташкил этиш бўйича комплекс чора-тадбирларнинг изчил амалга оширилиши ҳақида ўзлари тўплаган маълумотларни умумлаштирган ҳолда ижодий иш тайёрлашлари керак.	12-хафта	6
13	Транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини ривожлантириш йўналишлари	Талабалар транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини ривожлантиришнинг асосий мақсадли йўналишлари ва истиқболлари борасидаги амалга оширилган чора-тадбирлар тўғрисида ўзлари тўплаган маълумотларни умумлаштирган ҳолда ижодий иш тайёрлашлари керак.	13-хафта	4

Талабалар мустақил иши мазмуни

т/р	Мавзулар ва топшириқлар мазмуни	Ажратилган вақт (соат)	Информацион-услубий таъминот	Бажарилиш муддати
1	Иқтисодий салоҳият ва унинг ташкил этувчиларини тайёрлаш.	4	A14,29-75	1-хафта
2	Миллий ҳисобчилик тизими.ахамияти ва Ўзбекистонда кулланиши мавзусида маълумот тайёрлаш.	4	A25,6-9;	2-хафта
3	Давлатнинг антиинфляцион сиёсати мавзусида маълумот тайёрлаш.	4	A14,38-44	3-хафта
4	Инвестиция даражасига таъсир кўрсатувчи омиллар ва уларнинг моҳияти	4	A13,242-254	4-хафта
5	Иқтисодиётни давлат томонидан тартибга солиш; асосий воситалар	4	A13, 232-241	5-хафта
6	Ижтимоий ҳимоя тизими ва унинг ривожланиши	4	A4,127-168	6-хафта
7	Ялпи таклиф ва ялпи талабнинг ўзаро нисбати	4	A5,106-122	7-хафта
8	Давлат бюджет солиқ сиёсатининг ялпи мувозанат ҳолатига таъсири.	4	A14, 421-441	8-хафта
9	Пул – кредит тизимини давлат томонидан тартибга солиш, давлатнинг бюджет – солиқ сиёсати	4	A25, 52-62	9-хафта
10	Ўзбекистонда макроиқтисодий барқарорлаштириш муаммолари, давлатининг антициклик сиёсати	4	A25,37-39	10-хафта
11	Ўзбекистонда тузилмавий сиёсат, бюджет камомати ва давлат карзи	4	A25,66-69	11-хафта
12	Иқтисодий хавфсизликни таъминлашга қаратилган давлат сиёсати	4	A4,91-108	12-хафта
13	Халқаро валюта тизими	4	A13,384-397	13-хафта
	Жами:	60		

Эслатма: Мустақил иш топшириқлари тегишли мавзулар бўйича ўқув- методик мажмуа охирида келтирилмоқда

«Микроиқтисодиёт» курсидан рейтинг ишланмаси

Назорат тури	Рейтинг баҳолашлар			Жами	Саралаш бали
	1	2	3		

ЖН (40 %) шу жумладан	9	14	17	40	
ОН (30 б.)	-	13	17	30	
ЯН (30 б.)	-	-	30	30	
Жами:	9	27	64	100	55

Талабанинг ўқув машғулотларини ўзлаштириш даражаси қуйидаги мезон асосида аниқланади

Баҳолаш кўрсаткичи	Баҳолаш мезонлари	рейтинг бали
Аъло 86-100%	Етарли назарий билимга эга. Топшириқларни мустақил ечган. Берилган саволларга тўлиқ жавоб беради. Масаланинг моҳиятига тўлиқ тушунади. Аудиторияда фаол. Ўқув тартиб интизомига тўлиқ риоя қилади. Топшириқларни намунали расмийлаштирган.	2
Яхши 71-85%	Етарли назарий билимга эга. Топшириқларни ечган. Берилган саволларга етарли жавоб беради. Масаланинг моҳиятини тушунади. Ўқув тартиб интизомига тўлиқ риоя қилади.	1.5
Қониқарли 55-70%	Топшириқларни ечишга ҳаракат қилади. Берилган саволларга жавоб беришга ҳаракат қилади. Масаланинг моҳиятини чала тушунган. Ўқув тартиб интизомига риоя қилади.	1
Қониқарсиз 0-54%	Талаба амалий машғулот дарси мавзусига назарий тфйёрланиб келмаса, мавзу бўйича масала, мисол ва саволларига жавоб бера олмаса, дарсга суэт қатнашса билим даражаси қониқарсиз баҳоланади	0.5

ОНни баҳолаш

Оралиқ назорат “Микроиктисодиёт” фанининг бир неча мавзуларини қамраб олган бўлими бўйича, тегишли амалий машғулотлар ўтиб бўлингандан сўнг ёзма-оғзаки равишда амалга оширилади. Бундан мақсад талабаларнинг тегишли саволларни билиши ёки муаммоларни ечиш кўникмалари ва малакалари аниқланади. Ўқув йилининг 1-семестрида 2-га ОН ўтказиш режалаштирилган бўлиб 15 балдан иборат. ОН назорат ишлари ёзма иш, оғзаки ва тест усулида ўтказилиши назарда тутилган, ёзма иш ва тест саволлари ишчи ўқув дастур асосида тайёрланади.

ОН ва ЖН га ажратилган баллдан 55% дан паст балл тўплаган талаба ўзлаштирмаган ҳисобланади. ОН ни ўзлаштирмаган талабаларга қайта топшириш имконияти берилади. ОН бўйича олинадиган тестлар кафедра мудири раҳбарлигида ташкил этилади ва кафедрада ўқув йилининг охиригача сақланади.

ЯНни баҳолаш

Якуний назорат “Микроиктисодиёт” фанининг барча мавзуларини қамраб олган амалий машғулотлар ўтиб бўлингандан сўнг ёзма равишда амалга оширилади. Бундан мақсад талабаларнинг фан бўйича ўзлаштириш кўрсаткичлари, яъни билим даражаси ёки муаммоларни ечиш кўникмалари ва малакалари аниқланади. ЯН назорат ишлари ёзма усулида ҳам ўтказилиши назарда тутилган, ёзма иш саволлари ишчи ўқув дастури асосида тайёрланади. ОН ва ЖНларга ажратилган баллдан 55% дан паст балл тўплаган талаба ўзлаштирмаган ҳисобланади ва ЯНга киритилмайди. ЯНни ўзлаштирмаган талабаларга қайта топшириш имконияти берилади. ЯН бўйича олинадиган ёзма иш вариантлари кафедра мудири раҳбарлигида тузилади ва деканатларга топширилади.

Тест усулида ЯН ни баҳолаш мезонлари:

ЯН баҳолаш тест синови ёки ёзма шаклларда ўтказилади. Бунда талабалар 30 та тест саволига жавоб берадилар (тест саволининг ҳар бири 1 баллик тизимида баҳоланади) ёки ёзма ишда белгиланган 3 та саволга жавоб ёзади.

Эслатма: Талабанинг умумий бали ҳисобланганда яхлитлаб олинади.

ИНФОРМАЦИОН УСЛУБИЙТАЪМИНОТ АСОСИЙ АДАБИЁТЛАР

1. Салимов Б.Т., Мухитдинова У.С., Мустафакулов Ш.И., Салимов Б.Б. Микроиктисодиёт: дарслик-Т.: ТДИУ, 2006.
2. Ғуломов С.С, Алимов Р.Х., Салимов Б.Т., Ходиев Б.Ю., Ишназаров А.И. Микроиктисодиёт. дарслик-Т.: Шарқ. 2001.
3. Максимова В.Ф. Микроэкономика. учебник-М.: Маркет. 2010.
4. Нуриеев Р.М. Курс микроэкономики.-М.: Норма-инфра, Москва. 2008.
5. Пиндайк Р., Рубинфельд Д. Микроиктисодиёт// Ўлмасов А.У. ўзбек тилига таржимаси.-Т.: Шарқ. 2003.
6. Эгамбердиев Э. Микроиктисодиёт. Дарслик.-Т.: ТМИ, 2004.
7. Самуэльсон П.Э., Нордахаус В.Д. Микроэкономика, 18-е изд.: пер. с англ.-М.: ООО “И.Д. Вильямс”, 2008.
8. Ғуломов С., Салимов Б. Микроиктисодиёт.-Т.: Шарқ. 2001.
9. Э.Эгамбердиев. Микроиктисодиёт. Дарслик.-Т.: Ғ.Ғулом 2005.
10. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика.-М. Дело. 1997.
11. Рахматов К. Микроиктисодиёт. ЎУМ.-Г. ГулДУ. 2018.

Қўшимча адабиётлар:

1. Салимов Б., Мустафакулов Ш., Салимов Д. Микроиктисодиёт: масалалар, намуналар, топшириқлар, тестлар (ўқув қўлланма)-Т.: ТДИУ, 2010.
2. Микроэкономика под ред. В.С. Атамонова, С.А. Иванова.-М.: 2009.
3. Нуриеев Р.М. Сборник задач по Микроэкономике. Норма. Москва, 2008.
4. Пиндайк Р., Рубинфельд Д. Микроэкономика. 5-е международное изд.-СПб.: Питер, 2007.
5. Просветов Г.И. Стратегия предприятия. учебник. практическое пособ.-М.: Альфа-Пресс. 2010.

ИНТЕРНЕТ САЙТЛАРИ:

www.gov.uz — Официальный сайт Правительства Республики Узбекистан
www.mfer.uz. — сайт Министерства внешних экономических связей, инвестиций и торговли Республики Узбекистан
www.edu.uz. – сайт Министерства Высшего и среднего специального образования Республики Узбекистан
www.mgimo.ru – сайт МГИМО
www.tseu.uz – сайт ТГЭУ
www.cer.uz — сайт Центра экономических исследований
www.review.uz — сайт журнала “Экономическое обозрение”
www.ziyonet.uz
www.gduportal.uz

Фаннинг силлабуси “Иқтисодиёт” кафедраси умумий йиғилишида 2018 йил __08__ _1_ - сон қарори билан тасдиқлаш учун Факультет УМК сига тавсия этилади.

Кафедра мудири: _____ О.Сатторкулов

***Изоҳ.** Фан силлабуси Факультет УМК си томонидан Университет УМК сига тавсия қилинади. Университет УМКсида кўриб чиқилгандан кейин Илмий кенгаш қарори билан тасдиқланади.